

רע"פ 3330/13 - חנון אוסמה נ' מדינת ישראל

רע"פ 3330/13 - חנון אוסמה נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 3330/13

חנון אוסמה

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[06.06.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 8.4.2013, בע"פ 2525-10-12, אשר ניתן על ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא; ו-מ' סוקולוב בשם המבקש - עו"ד איתן און

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, אשר ניתן על-ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא; ו-מ' סוקולוב, בע"פ 2525-10-12, מיום 8.4.2013, ובו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית-משפט השלום בתל אביב-יפו, אשר ניתן על-ידי כב' השופט ד' בארי - שופט בכיר, בת"פ 22227-04-10, מיום 27.9.2013.

ביום 16.5.2013, החלטתי לעכב את ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש עד להחלטה בבקשה למתן רשות ערעור שהוגשה על-ידו.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש, ושני נאשמים נוספים, הוגש כתב אישום מתוקן, אשר במסגרתו ייוחסו להם עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי עובר ליום 23.2.2010, במועד שאינו ידוע במדויק למשיבה, קשר המבקש (הנאשם 3 בכתב האישום) קשר עם שני הנאשמים הנוספים, לתקוף, בצוותא חדא, אדם בשם אזוד (להלן: המתלון). במסגרת הקשר ולשם קידומו, התקשר הנאשם 1, ביום 23.2.2010, אל המתלון וקבע להיפגש עימו בחניית רכבים, בשדרות ירושלים ביפו. בהמשך אותו היום, הגיעו המבקש והנאשמים הנוספים, לאותו חניון, והמתני לבואו של המתלון, ומיד עם הגיעו, דחפו הנאשם 1 אל פינת החניון והדף את ראשו לאחור. בעקבות כך, החל המתלון להימלט, אך המבקש ושותפיו רדפו אחריו, השיגוהו, והכו אותו בעוצמה רבה בראשו ובידו. בהמשך, הצליח המתלון להימלט לקיוסק סמוך, אך המבקש ושותפיו דלקו אחריו והגיעו אל המקום בעקבותיו, שם המשיכו להכותו בראשו, בצוותא חדא, במשך מספר דקות, עד שעזבו את המקום ברכבו של הנאשם 1. כתוצאה ממעשים אלה, נשברה ידו הימנית של המתלון והוא סבל מפציעה בראשו, אשר הצריכה תפרים.
4. ביום 17.5.2012, לאחר שבתחילה כפרו הנאשמים בעבירות שיוחסו להם, הודיעו הצדדים לבית-משפט השלום, כי הגיעו להסדר טיעון, שבמסגרתו הוסכם על תיקון כתב האישום המקורי, באופן שימחק ממנו האישום בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, ואילו הנאשמים, יודו בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום המתוקן. אשר לעונשו של המבקש הוסכם, כי הצדדים יעתרו במשותף לעונש של 6 חודשי מאסר, "אשר אפשר וירוצה בעבודות שירות, בכפוף להתאמתו של [המבקש] לריצוי העונש בעבודות שירות [...]". עוד נאמר, כי "למען הסר ספק מובהר כי במידה [והמבקש] לא ימצא מתאים לריצוי עונש בעבודות שירות, ירצו 6 חודשי המאסר מאחורי סורג ובריח". בנוסף, הסכימו הצדדים כי המבקש יפצה את המתלון בסכום של 10,000 ₪, ויחוייב בתשלום קנס בסכום של 10,000 ₪. על הסדר הטיעון, אשר הוגש לבית-משפט השלום, חתמו כל הגורמים הנוגעים בדבר: הנאשמים, לרבות המבקש; באי-כוחם של הנאשמים, ובהם בא-כוחו של המבקש, עו"ד איתן און; הפרקליטה המטפלת מטעם המאשימה והפרקליט הממונה עליה.
- בית-משפט השלום התיר לנאשמים, לחזור בהם מכפירתם, והרשיעם בעבירות אשר יוחסו להם בכתב האישום המתוקן, בהתאם להודאתם.
- באותו מעמד, נשמעו הטיעונים לעונש בנוגע לנאשמים, ובכלל זה גם בעניינו של המבקש, ולאחריהם הורה בית-משפט השלום על הכנת חוות דעת מטעמו של הממונה על עבודות השירות בשב"ס בעניינו של המבקש, כפי שהוסכם בהסדר הטיעון.
5. לבית-משפט השלום הוגשו שתי חוות-דעת מאת הממונה על עבודות השירות בשב"ס, כאשר, בחוות דעתו הראשונה נאמר כי ביצוע עונש המאסר בדרך של עבודות שירות עלול להעמיד את חיי המבקש בסכנה, ומתעורר החשש כי הוא עצמו יפגע באחרים, ולפיכך הוא נמצא בלתי מתאים לריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות. על עמדתו זו חזר הממונה על עבודות השירות, אף בחוות דעת שנייה, לאחר שהוא התבקש להתייחס לטענות שונות שהעלה בא-כוחו של המבקש, בעניין זה.
6. ביום 27.9.2012, החליט בית-משפט השלום לגזור את עונשו של המבקש, לאחר שקבע, חרף טענות בא כוח המבקש, כי אין מקום להפנות את המבקש פעם נוספת, שלישית במספר, לשם קבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות. משכך, ולאחר שנתן את דעתו לנסיבות חיי המבקש, כמו גם לעברו הפלילי, גזר בית-משפט השלום על המבקש, בהתאם להסדר הטיעון, 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; וכן 9 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור, במשך שלוש שנים מיום שחרורו, כל עבירה שמהותה אלימות כלפי גופו של אדם. בנוסף, הורה בית-משפט השלום כי המבקש יפצה את המתלון בסכום של 10,000 ₪, וישלם קנס בסכום של 10,000 ₪, או 80 ימי מאסר תחתיו.

7. המבקש ערער על גזר הדין לבית-המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. את ערעורו תלה בא-כוחו של המבקש, בעיקר, בטענה, כי הערכאה הדיונית שגתה משמכה את ידיה על המלצתו של הממונה על עבודות השירות. זאת, מבלי שבחנה בעצמה את המידע המודיעיני, שעליו נסמכה חוות הדעת, ובכך כבלה עצמה להמלצת הממונה, מבלי שהפעילה שיקול דעת עצמאי בנדון. בדיון שנערך בפני בית-המשפט המחוזי, הוסיף בא-כוחו של המבקש וטען טענה חלופית, שלפיה יש מקום להקל בעונשו של המבקש, לנוכח העונשים שנגזרו על שותפיו לכתב האישום, ולאור תפקידו השולי, לפי הטענה, במסכת האירועים המתוארים בכתב האישום.

8. לאחר שנשמעו טענות הצדדים בערעור, הורה בית-המשפט המחוזי על החזרת התיק לבית-משפט השלום, "מבלי לבטל את פסק הדין". זאת, כדי שבית-משפט השלום יבחן באופן עצמאי את המידע המודיעיני בעניינו של המבקש, אשר מבוסס על הערכות מודיעיניות של גורמי המשטרה.

9. ביום 24.1.2013, קבע בית-משפט השלום, לאחר שהתייצבו גורמי המודיעין במשטרת ישראל והציגו בפניו את החומר המודיעיני בעניינו של המבקש, כי "קיים חשד ברור של פגיעה אפשרית [במבקש] [...] ובאחרים", במידה שהלה ירצה את עונשו בדרך של עבודות שירות. לפיכך, לא מצא בית-משפט השלום לשנות את רכיב המאסר בפועל שהושת על המבקש, והחזיר את התיק לבית-המשפט המחוזי, לשם המשך הדיון בערעור.

10. ביום 8.4.2013, ניתן פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בערעור ובמסגרתו נדחו שתי טענותיו המרכזיות של המבקש. בהתייחסו לטענה בנוגע לריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, קבע בית-המשפט המחוזי, כי: "פעמים שקל בית משפט קמא את הסוגייה, וכפי שצינו לעיל, למעשה, בשורה התחתונה לא מסיג הסנגור על מסקנותיו של בית משפט קמא בנושא זה, משום כך נותרת בעינה המסקנה, כי קיימת סכנה עבור [המבקש] עצמו ועבור הסובבים אותו אם ירצה עבודות שירות. איננו סבורים כי יש ביכולתנו להיכנס לרזולוציות פרטניות עד כדי קביעה מדויקת כי קיים מקום מסוים שבו יוכל [המבקש] לרצות מאסר בעבודות שירות, מבלי שיהווה סיכון לעצמו ולסביבה".

בהמשך, דחה בית-המשפט המחוזי את עתירתו החלופית של המבקש לקיצור תקופת מאסרו. בית-המשפט המחוזי קבע, כי מדרג הענישה, שנקבע בהסדר הטיעון לגבי כל הנאשמים, היה ידוע למבקש ולבא-כוחו והסדר הטיעון אושר על-ידם, תוך ידיעה ברורה כי אם המבקש לא ימצא כשיר לביצוע עבודות שירות, הוא יאלץ לרצות את עונשו מאחורי סורג ובריח. בית-המשפט דחה בנוסף את טענותיו של המבקש בנוגע לפער הקיים, לכאורה, בין העונש שנגזר עליו לבין עונשו של הנאשם 1. זאת, מאחר שגם על הנאשם 1 נגזרו 6 חודשי מאסר בפועל, הגם שנקבע, כי חודשיים ומחצה מתקופת המאסר יורצו בחופף לעונש מאסר אחר, אותו הוא ריצה באותה העת. בית המשפט המחוזי ציין, כי אין בפער האמור, כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור בנדון.

לפיכך, דחה בית-המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, על שני ראשיו.

הבקשה

11. ביום 8.5.2013, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי. בבקשתו, המונחת לפניי, חזר בא-כוח המבקש על אותן טענות שהעלה בפני הערכאות הקודמות, היינו: כי שגתה הערכאה הדיונית משהמירה את שיקול דעתה בשיקול דעתו של הממונה על עבודות השירות. עמדה זו, כך נטען במשתמע, מקבלת משנה תוקף לנוכח העובדה שהממונה על עבודות השירות חרג מסמכותו, משלא מצא מקום עבודה מתאים למבקש. עוד נטען כי יש לקצר את עונשו של המבקש לנוכח העונש שנגזר על שותפיו לעבירה.

דין והכרעה

12. למקרא האמור בבקשת רשות הערעור, ובצרופותיה, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות, וזאת מן הטעמים אשר יפורטו להלן.

הלכה מושרשת היא כי בקשה למתן רשות ערעור תינתן במשורה, הואיל וזו שמורה אך לאותם מקרים ייחודיים המעוררים שאלה משפטית נכבדה או סוגייה ציבורית, החורגת מעניינם של הצדדים לה, או במקרים יוצאי דופן המגלים אי-צדק כלפי המבקש (ראו, מני רבים אחרים, רע"פ 3616/13 רז נ' מדינת ישראל (4.6.2013); רע"פ 3217/13 סמאר נ' מדינת ישראל (20.5.2013)). במקרה דנן, בא-כוחו של המבקש לא ניסה כלל לטעון, כי עניינו של מרשו מעלה שאלה משפטית כללית החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה. לאחר עיון בבקשה, עמדתי היא, כי מקרה זה גם אינו נמנה על אחד מאותם מקרים ייחודיים, שבהם ראוי להעניק רשות ערעור מטעמים של צדק. המסקנה המתבקשת היא כי בקשה זו אינה באה בגדרם של אותם עניינים, המצדיקים מתן רשות ערעור בפני בית-משפט זה, ומטעם זה בלבד דין הבקשה להידחות. לא זו אף זו, לאחר עיון בבקשת רשות הערעור שלפניי, מצאתי כי טענותיו של המבקש מהוות, הלכה למעשה, העתקה כמעט מושלמת של הטענות, כפי שנטענו בפני הערכאות הקודמות. בסעיף 10 לבקשת רשות הערעור אומר בא-כוחו של המבקש בריש גלי, כי: "על החלטות אלה [החלטות הערכאות הקודמות - א.ש.] מבקש בא-כוח המבקש את רשות בית משפט נכבד זה לערער".

לפיכך, אין מדובר, אלא בניסיון "למקצה שיפורים" במסגרת ערעור נוסף, וזאת, כפי שקבעתי לא אחת, אין בידי לאפשר. בהקשר דומה ציינתי, כי:

"לא יעלה על הדעת, כי בקשת רשות ערעור תהא כר ל'מקצה שיפורים' לבעל דין שאינו שבע רצון מהתוצאה אליה הגיעה ערכאת הערעור, תתעלם מהקריטריונים הנהוגים בשיטת משפטנו למתן רשות ערעור, ותהווה, הלכה למעשה, ערעור נוסף על הכרעתו של בית-המשפט המחוזי" (רע"פ 9019/12 חטיב נ' מדינת ישראל (17.12.2012); וראו גם, רע"פ 1370/13 הירש נ' מדינת ישראל (21.2.2013)).

דברים אלה יפים גם בענייננו.

13. למעלה מן הצורך אוסיף, כי אינני מוצא כל יסוד גם לגופן של טענות. בית-משפט השלום גזר את עונשו של המבקש, בהתאם לאמור בהסדר הטיעון, לאחר שעיין בשתי חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות בשב"ס. בהוראת בית-המשפט המחוזי, התעמק בית-משפט השלום במידע המודיעיני עצמו, והגיע לאותה מסקנה בדיוק. במצב דברים זה, אין כל יסוד לטענות המבקש כי בית-משפט השלום הכפיף עצמו לקביעותיו של הממונה על עבודות השירות, ואין בסיס לטענה כי היה מקום לכפות על הממונה, הר כגיגית, למצוא עבור המבקש מקום לביצוע עבודות השירות, חרף הסיכונים המוחשיים למבקש עצמו ולסביבתו. מן הראוי לחזור על שנאמר בהסדר הטיעון, עליו חתומים המבקש ובא כוחו: "[...] למען הסר ספק מובהר כי במידה [והמבקש] לא ימצא מתאים לריצוי עונש בעבודות שירות, ירוצו 6 חודשי המאסר מאחורי סורג ובריח". משכך, אין כל ממש בטרזנייתו של המבקש בהקשר זה, ונראה כי בתי-המשפט יצאו מגדרם, על-מנת לחזור ולבחון את עמדתו של הממונה על עבודות השירות, בעניינו של המבקש.

אשר לטענה הנוגעת לפער בין עונשו של המבקש לבין עונשם של הנאשמים האחרים, לא מצאתי בה כל ממש, כפי שהובהר על-ידי בית-המשפט המחוזי.

14. סוף דבר, משלא מצאתי הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 27.6.2013, עד לשעה 10:00, בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים *****-** או *****-**.

ניתנה היום, כ"ח בסיון התשע"ג (6.6.2013).